

Uge 35, 2005

HINDBÆR IGEN ÅRSAG TIL UD- BRUD AF NOROVIRUS

Der er i august måned blevet registreret yderligere to fødevarerårne udbrud af infektion med norovirus. Det ene udbrud var i forbindelse med et privat selskab på en restaurant i Tisvildeleje og det andet i Gentofte på to plejehjem med fælles køkken. Begge udbrud skyldtes frosset hindbærsmuld, der uden varmebehandling var brugt til fremstilling af dessert. Hindbærrene var importeret fra Polen og stammede fra det samme meget store parti, der tidligere på sommeren gav anledning til udbrud af norovirus infektion, [tabel 1](#) samt EPI-NYT 24/05.

Importøren tilbagekaldte hindbærrene umiddelbart efter udbruddet på Aalborg sygehus, men virksomhedernes tilbagekaldelse har vist sig at være utilstrækkelig. Derfor har Fødevarestyrelsen via en pressemeddelelse nu igen advaret mod forurenede hindbær og opfordret storkøkkener og institutioner, som anvender hindbærsmuld i madlavning, til at undersøge, om de har pakker af det pågældende parti på lager.

Det er uklart, hvordan der er kommet virus i bærrene. Der er fra udlandet tidligere beskrevet udbrud af norovirus infektion fra frosne hindbær. Virus kan stamme fra forurenede vandingsvand eller være påført i forbindelse med håndtering ved plukning, nedfrysning eller pakning. Samlet set vides det, at over 1.000 mennesker er blevet smittet fra det pågældende parti. Dermed er dette det største udbrud af fødevarerårne sygdom i Danmark i mange år.

Norovirus infektion, eller Roskildesyge, er i reglen kortvarig og er karakteriseret ved pludseligt indsættende diaré og opkastninger. Patienter, der har Roskildesyge, eller som for nyligt har været syge, kan viderebringe smitten, hvorfor det er meget vigtigt at udvise god hygiejne. Især er hyppig og grundig håndvask vigtig for at undgå yderligere smitte i de berørte hjem og institutioner, EPI-NYT 15/03. I flere af de aktuelle udbrud har der været konstateret tilfælde af sekundærsmitte.

Kommentar

Landets læger skal aktuelt have skærpet opmærksomhed på norovirus som årsag til gastroenteritis, især

Tabel 1. Udbrud af norovirus infektion forårsaget af forurenede frosne hindbær. Danmark 2005

Sted for udbrud	Udbrudsdato	Omfang
Aalborg Sygehus	21. maj	188 patienter og 263 ansatte
Plejehjem, Holte	30. maj	Ca. 70 beboere og ansatte
Madudbringning, Sjælland	2. juni	Omkring 400 personer
Restaurant, Tisvildeleje	7. august	Omkring 40 gæster
Plejehjem, Gentofte	16. august	Omkring 50 beboere og ansatte

i forbindelse med udbrud blandt personer, der har fået mad fra storkøkkener mv. Fæcesprøver fra patienterne skal indsendes til undersøgelse for norovirus, og mistænkte tilfælde af fødevarerårne smitte bør så hurtigt som muligt (pr. telefon) anmeldes til Embedslægeinstitutionen og til Statens Serum Institut. Samtidig skal betydningen af god hygiejne indskræpes for at mindske risikoen for yderligere spredning.

Yderligere oplysninger om det implicerede parti hindbærsmuld kan læses på www.foedevarestyrelsen.dk. (G. Falkenhorst, K. Mølbak, Epidemiologisk afdeling, B. Böttiger, Virologisk afdeling)

BLODDONORSCREENING 2004

I 2004 blev der i alt screenet 391.910 portioner blod. Antal positive donorer fremgår af [tabel 2](#).

Tabel 2. Antal donorer positive for HIV, HBsAg, HCV og HTLV I/II, 2004. Førstegangsdonorer i ()

Antal donorer:		
pos. for HIV	3	(1)
pos. for HBsAg	9	(8)
pos. for HCV	7	(5)
pos. for HTLV I/II	0	

Ved screeningen blev fundet tre donorer positive for HIV, én kvinde og to mænd i alderen 26 til 55 år.

Én donor var førstegangsdonor med ukendt smitemåde. To donorer var flergangsdonorer og formentligt seksuelt smittet, én ved kontakt med en prostitueret og én ved homo/biseksuel kontakt. Ved efterfølgende look back fandtes for den ene flergangsdonor ingen recipienter smittet med HIV. For den anden har oplysninger ikke kunnet skaffes.

I alt ni personer blev testet positive for HBsAg, seks kvinder og tre mænd. Medianalder var 27 år (19-39). Otte personer var førstegangsdonorer, alle født i lande, hvor hepatitis B forekommer endemisk.

Én flergangsdonor var formentligt smittet ved gentagne piercinger eller tatoivering. Ved efterfølgende look back blev der ikke fundet nogen recipienter smittet med hepatitis B.

I alt syv donorer blev testet positive for anti-HCV, tre kvinder og fire mænd. Medianalder var 42 år (19-48). Fem var førstegangsdonorer, én havde doneret blod før screening for HCV blev indført i 1991, og én var flergangsdonor. Ved efterfølgende look back fandtes ingen recipienter smittet med Hepatitis C.

For tre donorer var angivet mulig smitemåde: to havde modtaget blodtransfusion og desuden havde alle tre fået foretaget piercing, tatoivering eller akupunktur.

Alle kandidatdonorer, som er førstegangsdonorer, samt tidligere donorer, der vender tilbage til donorkorpset, screenes for HTLV I/II. Der blev screenet 35.762 portioner blod for HTLV I/II, og ingen blev fundet positive.

(A. H. Christiansen, S. Cowan, Epidemiologisk afdeling)

ORNITOSE 2004

Ornitose (papegøjesyge, psittacose) forårsages af *Clamidia psittaci* (*C. psittaci*). I 2004 blev anmeldt otte tilfælde af ornitose, heraf seks mænd og to kvinder. Patienterne var mellem 29 og 76 år. Fem patienter var indlagt i tilslutning til infektionen.

For fem patienter blev diagnosen bekræftet ved PCR-teknik ved påvisning af *C. psittaci* DNA i luftvejssekret. For to patienter blev diagnosen sandsynliggjort på baggrund af serologiske undersøgelser, for én kunne diagnosen ikke udelukkes, men var ikke særlig sandsynlig. Mulig smitekilde var oplyst for seks patienter, som alle havde privat fuglehold med papegøjer, duer eller andre fugle.

(A. H. Christiansen, S. Cowan, Epidemiologisk afdeling)

31. august 2005

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2005 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 34 2005	Kum. 2005 ¹⁾	Kum. 2004 ¹⁾
AIDS	0	37	33
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	0	2	7
Difteri	0	0	0
Fåresyge	1	6	1
Gonoré	11	341	229
Hepatitis A	2	44	143
heraf smittet i udlandet	0	10	35
Hepatitis B (akut)	2	25	29
Hepatitis B (kronisk)	7	96	92
Hepatitis C (akut)	0	1	2
Hepatitis C (kronisk)	9	215	214
HIV	4	193	194
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	7	108	122
Kolera	0	0	1
Legionella pneumoni	2	67	56
heraf smittet i udlandet	0	21	15
Lepra	0	0	0
Leptospirose	0	9	1
Levnedsmiddelbåren sygdom	10	313	389
heraf smittet i udlandet	3	72	59
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	1	3
Listeria monocytogenes	0	1	1
Streptococcus pneumoniae	1	77	74
Anden ætiologi	0	12	6
Ukendt ætiologi	0	11	12
Under registrering	2	19	-
Meningokoksygdom	0	63	69
heraf gruppe B	0	33	40
heraf gruppe C	0	14	10
heraf uspec.+ andre	0	16	19
Mæslinger	0	2	0
Neuroborreliose	7	44	71
Ornitose	1	13	4
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	2	70	49
heraf smittet i udlandet	2	59	39
Syfilis	2	82	101
Tetanus	0	2	0
Tuberkulose	12	291	291
Tyfus/paratyfus	3	25	11
heraf smittet i udlandet	3	22	9
VTEC/HUS	5	101	93
heraf smittet i udlandet	1	37	16

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2005 og i samme periode 2004

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 34 2005	Kum. 2005 ²⁾	Kum. 2004 ²⁾
Bordetella pertussis (alle aldre)	10	354	552
Gonokokker	4	294	241
heraf kvinder	0	30	32
heraf mænd	4	264	209
Listeria monocytogenes	0	18	26
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	7	655	105
Serumprøver ⁴⁾ MPT	12	548	243
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	3	83	89
Gruppe B streptokokker	1	52	55
Gruppe C streptokokker	2	17	14
Gruppe G streptokokker	5	81	70
S. pneumoniae	12	786	870
Tabel 3	Uge 32 2005	Kum. 2005 ²⁾	Kum. 2004 ²⁾
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	126	2134	2050
S. Enteritidis	33	368	298
S. Typhimurium	25	312	256
Andre zoon. salmonella	15	326	281
Yersinia enterocolitica	5	147	126

²⁾ Kumulativt antal i 2005 og i samme periode 2004

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk